

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáca-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petítor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A Szent László-Nyomda-Részvénytársaság.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. Persz Adolf.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 6 frt — kr.

Félévre . . . 3 > — >

Negyedévre . . . 1 > 50 >

Egy hónapra — > 60 >

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Félévre . . . 4 > — >

Negyedévre . . . 2 frt — kr.

Egy hónapra — > 80 >

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Félévre . . . 5 > — >

Negyedévre . . . 2 > 50 >

Egy hónapra 1 > — >

Egyes szám ára 4 kr.

Katholikus öntudat.

II.

(—a.) A keresztény hit nem elvont elmélet, nem privát érzelem, nem időnkint felolvadó érzet, nem is játszi felvillanás, hanem igazság, életelv, törvény, mely életünknek irányt szab, mely kihat az ember minden cselekedetére és viszonyára.

Nem elég tehát csak az ismeret, a hit tárgyának, elveinek és intézményeinek ismerete, tudása, hanem annak meggyőződésé kell válni bennünk és e meggyőződést kell követni az élet minden körülményei között, e meggyőződés kell, hogy tetteink irányadója, szabályozója legyen, — akkor lesz a tudat — öntudattá.

Aki tehát azt a »bölcse« tanácsot adja, hogy maradjon a vallás a templomban, hogy a hit mindenkinek privát dolga, hogy a társadalomnak semmi köze a valláshoz stb. — az igen fényes bizonyítványt állított ki a maga szellemi szegénységéről. Annak nemcsak ismerete, de fogalma sincs sem a hitről, sem a vallásról.

Mi is az a vallás? Az ember viszonya az Istenhez.

Hát csak a templomban van az ember viszonyban az Istennel? Az atya és fiu, a teremtő és teremtmény, az Úr és szolga közötti viszony mindjárt megszűnik, mi-helyst kilépünk az utcára? Azt gondolják ezek a jó urak, hogy olyan az a vallás, mint a »sláffrokk«, melyet otthon hagyunk mikor kimegyünk a házból?

Proudhon, a kereszténységnek egyik legnagyobb ellensége, tudományos kutatásai után kénytelen volt beismerni, hogy a »keresztény religió rakta le a társadalom alapjait, ő adta meg a nemzeteknek az egységet, mikép az egyes családoknak; ő volt a törvényhozók munkájának szentesítője, ő sugalta a költőket, ápolta a művészetet — — — —. Mennyire tudja ő nemesíteni a kézi munkát, a munkásnak a názáreti Jézust és Józsefet adván társul;

mennyire képes enyhíteni a szenvedést, alázatosságra hajlítani a gazdagnak magasságát, magasra emelni a szegények megvetett méltóságát! . . . Á keresztény religió oly életpéldányokat, oly eszményeket hozott létre, melyekhez a tudomány mit sem adhat és szerencsések volnánk, ha tudományunkkal létesíthetnők azt, amit a religió mint történelmi tény, és saját művét ad előnkbe.

Az a hit, mely ellenségei vallomása szerint ennyi áldásban részesíti a társadalmat — az nem lehet privát dolog, az nem szorítkozhatik szobánk vagy a templom szűk falai közé, hanem ki kell lépnie az életbe, a társadalomba, nyilvánulnia kell minden szavunkban, minden tettünkben.

Az első nyilvánulása a kath. öntudatunk hitünknek bevallása szóval, ha kell tettel. A keresztény hit bevallása az életben — élet a ker. hitben.

Világos dolog, hogy nemcsak azt értjük a hit bevallása alatt, hogy a vizsgáló bíró vagy szolgabíró kérdésére nyíltan megmondjuk vallásunkat. Arra talán nem is volt eset, hogy valaki ott is eltagadta volna hitét. Az első századok keresztényei borzalmas kinoknak, gyalázatos halálnak néztek elébe, még se' tagadták meg hitüket.

Néha bizony napjainkban is áldozattal jár hitünk bevallása. Néhány év előtt Somogy megyében voltam. A megye lakossága jó kétharmad részben katolikus. Az akkori alispán (nem tudom, ma is ott van-e még?) református volt. — Ha egy fiatal ember ment hozzá valami őrök állásért, az volt az első: milyen vallásu? Ha katolikusnak vallotta magát, az volt a felelet: »Az bizony baj!« És nyugodt lehetett, hogy nem kapja meg az őrök-ságot.

Szacsavay Sándor, függetlenségi párti országgyűlési képviselő, maga beszélte, nyíltan, az országházban, a polgári házasság tárgyalásakor, hogy míg Budapestre fel nem került, mint országgyűlési képviselő,

soha senki se' kérdezte tőle: milyen vallásu? Amint Budapestre került, ez volt az első kérdés, melyet hozzá intéztek. És mert szerencsétlenségére (?) katolikus vallásu, s ennek nyílt kifejezést is adott, nem kerülhetett be a generális törzskarába. Csak nagyobb veszteség ne érje miatta. Ezt még könnyen kiheverheti.

A második foka a katolikus öntudatnak: vallási kötelelességeink teljesítése. A kereszteléskor keresztszülőink fogadták helyettünk, a bérnálásakor magunk megerősítettük e fogadást, hogy megtartjuk hitünk parancsait, hogy törvényei szerint fogunk élni.

Még a legvéresebb száju liberális is azt mondja erre, hogy mindenki jól teszi, ha megtartja vallását. Az szép és érdemes dolog. De csak — — ha nem katolikusról van szó.

Ha Tisza Kálmán, Tisza Lajos, Tisza István, Szilágyi Dezső elmennek Pápára, Debreczenbe, Komáromba vagy Szalon-tára az ev. ref. convent gyűléseire — azt érdemnek tudja be nekik mindenki. Ha Péchy Tamás, Prónay Dezső elnökölnek a lutheránus egyházi zsinatokon, az hazafias cselekedet. Egyhangulag magasztalja őket érte az egész sajtó.

De ha Apponyi Albert gróf elmegy a Szent-István-társulat nagy gyűlésére, vagy pláne el mer menni kis misére az egyetemi templomba, — csak úgy hull reá a klerikális, ultramontán, feudális, hazafiattal jelző, akár csak a záporosó. Ha Polónyi Géza sürgeti az autonómiát és kongruát, védelmezi a katolikus alapokat, — — — — rögtön rákiáltják, hogy ultramontán, papok tányérnyalója és kis betűvel írja a nevét legalább két hétig minden jó izlésű ujságíró. Ha Ugron Gábor, a székely oroszlán, Kossuth Lajos óta a legnagyobb szónok, a polgári házasság ellen beszél, — menten ráfognak, hogy eladta az országot a papoknak, még Busbach is jobb hazafi nála.

Igy néz ki nálunk a vallás szabad

gyakorlata és a vallások egyenlősége. Mi lesz még, ha ezeket törvénybe igtatjuk?!

Tehát vallási köteleességeit teljesíteni: más vallásuaknál erény, minden dicsőretre méltó hazafias dolog; katolikusoknál legalább is gyanus, de mindenesetre esunya ultramontán eljárás.

És — mi türes tagadás benne? bizony sok világi katolikus ezt vallotta és tartotta, sőt vallja és tartja ma is. Hány-szor hallottuk és halljuk azt a farizeusi mentséget: »én jó katolikus vagyok a magán életben, de egészen más, mikor a nyilvános életben és közügyekről van szó!«

Tudjuk már jól, hogy mit ér ez a kifogás? Az Isten Fia határozottan megköveteli tőlünk, hogy valljuk meg őt az emberek előtt is. Tudjuk, hogy a vallás nemcsak magán életünknek szab irányt, hanem szabályozza nyilvános életünket is. De tudjuk azt is, hogy ez a kifogás egyszerűen nem igaz. Aki nyilvánosan megtagadja Krisztust, az magán életében sem fog hozzá huzni. Tessék megfigyelni az ilyen embert: jár-e templomba? bőjtöl-e? elvégzi-e gyónását? Miből áll hát az ő vallása? Vagy maga hoz magának vallási törvényt?

»Sok katolikusaink vannak az Isten előtt, — mondá 1884-ben Simor hercegprímás — volnának annyian a világ előtt! Vannak félreeső kápolnában vagy csendes miséken, — volnának annyian a polgári élet zajos piacán! Melegednek sokan a tűznél Kaifáss pítvarában, de mihelyt észrevétnek, egy gyáva szolgálonak csacsogásán elrémülve kiáltják: nem vagyok ultramontán, nem vagyok klerikális, — mintha a keresztény hit csak a

klerusnak s nem egyszersmind minden hívőnek volna közös kincse. Pedig a kerhivők bátorsága nem utcai lázadásra, nem forradalmi merényletekre hivatik; hanem csak nyílt, egyenes szóra ott, ahol kell, és törvényes cselekedetre amikor kell.

Mig a közhatalom vallotta a keresztény hitet, egyes hívő tetemes erkölcsi kár nélkül vesztig maradhatott: ma az egyetemes cultusnak hiányát kell, hogy egyesek pótolják.«

Ez a célja a kath. öntudat ébresztésének és előmozdításának.

Róma és Búbies. A kassai püspök körlevele hírül ment a vatikánba is, ahol nagy feltűnést keltett. Erre vonatkozólag azt jelentik Rómából, hogy a kassai papság felsőbb helyről arra fog kapni utasítást, hogy tartsa magát a közös pásztorlevélhez s mellőzze a szeparasztikus pásztorlevelet.

Samassa pásztorlevele. A közös pásztorlevelet, amelyet a püspöki konferenzia határozatából a hercegprímás az új év alkalmából kihirdetés céljából az összes főpapok rendelkezésére bocsátott, Samassa József egri érsek figyelmeztetéssel látta el s úgy küldte szét az egyházmegyéjében. E figyelmeztetésében elmondja a többi között, hogy mik a papság böles életmódjának a szabályai, föltételei. Aki ezeket nem ismeri, az az erényességnek színe alatt csalja magát, vagy másokat csal; az nincs magával tisztában, mit kell követnie, mit kerülnie, mivel tartozik az egyháznak, hazának és embertársainak. Majd így folytatja.

Azon legyen minden gondolkodástok és gondotok, hogy hivatástokra ti több fényt áraszthatok, mint az tiratok. Hasson át a tudat mindannyitokat, hogy a halhatatlan dicsőségnek, melyre az Ur papjai felavattatnak, egy az utja; a hívek üdvének megszerzése s biztosítása, hogy az elme és szív minden javával bővelkedjenek. A lelki pásztor a maga körében biztosabb támaszt és a körön túl fényesebb dicsőséget nem találhat magának semmiben, mint aminő az a szeretet, melyet nyilvános életének jámborságával híveinél kivív.

Legyetek azért, szeretett testvéreim és fiam, az urnak hűséges szolgálói; de egész lélekkel, hű odaadással szeressétek ezt az annyiféle bel- s külbajoktól és válságos veszélyektől zaklatott hazát is, amely annyi jótéteménnyel halmoz el, a jogok, az intézmények, a szabadság, a dicsőség annyi javával boldogít. Mint nemrég is mondtam: nem azért szült, ápolt a haza, hogy ránk ne számíthatna, hogy csak kényelmünknek szolgálva, tétlen nyugalomra biztos menedékhelyet nyújtson, de a hazának joga van elménkre, lelkünkre, munkásságunkra, joga, hogy magának mindenünket zálogul lekösse.

Katholikus értekezlet. Nagy katolikus értekezlet lesz folyó hó 28-án Esterházy Miklós Móríc gróf budapesti palotájában, melyen az egész országból meg fognak jelenni az illetékes katolikus férfiak, hogy a katolikus szervezkedés módozatait megállapítsák, az országos szervezet kereteit megalkossák s egyáltalán a katolikus ügyekre nézve döntő határozatokat hozzanak.

Az egyházpolitikai javaslatok. Megbízható forrás szerint a még hátralevő két egyházpolitikai törvényjavaslat és pedig a vallás szabad gyakorlatairól s a zsidó vallásról szóló javaslat tárgyalását február hó második felében fogják a főrendiház napirendjére kitűzni. A főrendiházi szavazatok mai aránya mellett még csak nem is képzeltető, hogy az említett javaslatok elfogadtassanak elvi engedmények nélkül s így könnyen meglehet, hogy az 1895. évi költségvetést csak egy harmadik kormány fogja letárgyaltatni.

A főrendiház pénzügyi bizottsága január 28-án ülést tart a következő napirenddel: Az ország erdélyi részeiben, továbbá a volt Kraszna, Közép-Szolnok, Zaránd megyék és a volt Kővárvidék területén a megszüntetett urbéri dézsmák kárpótlásánál visszatartott összegeknek kiszolgáltatásáról szóló törvényjavaslat.

Br. Bánffy Dezső miniszterelnök már meghatározta a fogadó napjait. A miniszterelnök minden pénteken délután 4—5 óra között ad audienciát.

Az erdélyi szászok. Az erdélyi szász lapok a legerősebb oppozícióra izgatnak Bánffy Dezső ellen. A szász nép nagyon elégedetlen, hogy a kerületi bizottságok a szász képviselőknek a

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Ötezeréves toilette-titkok.

— A »Tiszántul« eredeti tárczája. —

A régi jó idöket dicsérő öreg urak sokat összebeszélnek öseink egyszerűségéről, takarékosságáról és igénytelenségéről. Kivált új év napján a szabó és masamódkontók láttára sok családapa visszakívánja azt a boldog idöt, mikor a gondos házi asszony maga szölte-varrta a ruhát, nem olvasott divatlapot és nem tartotta szükségesnek a természetet a toilette által javítgatni, szépítgetni.

Csak hogy van a dologban egy kis tévedés. Mióta a régi kort jobban ismerjük, kisült, hogy az a megelégedett egyszerűség és igénytelenség a mesék országába tartozik. A fényűzés, a divat, a testszépítés oly régi, mint a civilizáció, sőt oly régi, mint maga az ember. A divat legrégebb nyomai több mint ötezer évesek.

Régen volt, mikor Európa még kőkorszakát élte. Műveletlen, koldus nép lakta, melynek barlangok voltak lakásai, állatbőrök ruhái, éles kövek, hegyes csontok és dorongok a fegyverei.

És már ez a nyomorult nép hiu volt, már megvolt a maga toiletteje. Nem elégedett meg azzal, hogy testét az idö viszontagságai ellen megvédjé, hanem felékesítette magát s divatot hozott be az öltözködésben.

Igaz, hogy ez a divat még nagyon egyszerű volt, olyanforma nivón állt, mint ma az

ausztráliai benszülöttek divatja; de már mégis volt benne fényűzés, mert célja nem csupán a hasznosság, hanem a szépség volt.

Európa őslakója cizfírára festette testét; ruházatul kiválogatta a legtarkább állatbőröket. Kagylókat és állatfogakat fűzött fel növény-szálakra, vagy farostokra, s azokból csinált magának nyakéket. Sőt még borotválkozott is, — persze csak éles tűzkö szilánkokkal.

Igy volt ez a mai Európában, az őskor Ausztráliájában. De az emberiség sohasem volt egészben véve vad. Ugyanakkor, midőn Európában az ősember mammothokra és rénszarvasokra vadászott, kelet országában, kivált Egyiptomban már magas kultúra virágzott és roppant fényűzés divatozott. Erre az időre esik körülbelül a piramis építő negyedik egyiptomi dinasztia kora. A századunkban kiásott, vagy felnyitott sírok, piramisok, lakások, templomok, a leolvasott falfeliratok és papyrusok betekintést engednek a legrégebb kulturnépnek most már ötezeréves életébe.

Hiábavaló volt a takarékos férjek minden protestálása, már 5000 év előtt is voltak Egyiptomban nőszabók, fodrászok, masamódkok, ékszerészek, rőfös kereskedők és illatszeres boltok. A rendkívül finoman szött len- és byssus (pamut?) szövetekből drága fehérnemű (a héber kethoneth) készült. A felső ruhák, kivált a nőknél a legfinomabb himzésekkal voltak borita, s arannyal átszőve.

A czipő különösen fényűzési cikk volt. Az egyiptomi nők anélkül is apró lábaikat szatytyán, bíbor s aranyhímzésű sarukba vagy czipőkbe szoritották. Feltűnő, hogy néha a női

czipőknek még a talpa is tele volt festve képekkel.

Az aranyból, ezüstből, bronzból, üvegből, kagylóházból készültek az ékszerek. Az egyiptomiak egész Indiáig elhajóztak az aranyért és drága kövekért. A Sinai félszigeten (Waddy Magharában) a türkisz-köveket rendszeresen bányászták. A gyűrűt mindkét nem viselte, a nők sokszor minden ujjon kettőt-hármat. A nyaklánczok rendszeren gyöngyből és finomul kőszőrült drágakövekből voltak. Azonkívül a nők díszes hajtüket, cizfra kontyfüsüket, karpereczket, fülbevalókat, sőt orrkarikákat, lábpercezetket és lábesöngöket is hordtak, amiket egybíránt a zsidó nők is magukkal vittek Kánaán földére.

Az egyiptomi nép igen szép volt és nagyon értette a módját, hogyan kell a szépséget fokozni és árujni. Az egyiptomi nők szabadon jártak az utcán, társaságokba, templomokba, mulatságokba, boltokba, piacra, sőt egykoru képek a tanúi, hogy jó bor mellett a férfikkal versenyt mulattak.

Ily körülmények közt természetes, hogy a cizfrálkodás nagyon kifejlődött, míg hozzá a hódító természet nemcsak a fáraókban volt meg, hanem az egyiptomi nőknek is erős oldalát képezte már Kleopatra előtt. Legyen elég bizonyosságul csak Putifárné asszonyságra hivatkozni.

És a piperének, tetszésnek, hódításnak Egyiptomban már oly eszközei voltak, melyeket ma hajlandók volnánk egészen modern tálmányoknak tartani.

Sok egyiptomi sírban parókkákat találtak a mumiák fején, sőt hamis szakállakat is azok

kormánypartban való megmaradhatása fölötti kérdést elhalogtatják. Az a nép közóhaja, hogy mielőbb határozassék el, hova esatlakozzanak a parlamentben a szász képviselők. A besztercei kerületi bizottság arra hívta föl Fluger Károly képviselőt, hogy a tegnapi összehívott gyűlésen számoljon be az új kormányhoz való viszonyáról, de Fluger nem ment el a gyűlésre. A megyesiek ama határozata, hogy a képviselőjük megmaradhat a szabadelvű pártban, kinos feltűnést keltett az összes szász között, akik meg nem foghatják, hogy a megyesiek miként feledkezhetek meg a híres szász demoralizátor tetteiről. A szász tanuló fiatalság közt is mozgalom indult már meg Br. Bánffy Dezső ellen.

Lapszemle.

Budapest, 1895. jan. 24.

A **Magyar Állam** Schlauch beszédével foglalkozik, melyet a minap egy főúri esküvő alkalmával tartott. Kimutatja, hogy mily nagy különbség van az egyházi és világi házasságkötések közt, s örömmel üdvözlö a bíbornokot, ki minden alkalmat felhasznál, hogy az egyház politikai javaslatok és törvények ellen felemelje szavát.

A **Hazánk** az egyházpolitikai törvényekről a serumhoz hasonlítja, melyről ezelőtt pár hónappal azt kiáltották ki, hogy csodaszor a diphteritis ellen, de valamint az újabb kísérletek megmutatták, hogy ez nem igaz, úgy az egyházpolitikai törvényekről is kiült, hogy az csak kárára lett az országnak s a létező bajokon egy cseppet sem segített, sőt lázadásba sodorta az egész magyar társadalmat.

A **Pesti Napló** a Samassa új körlevelével foglalkozik s dicsérettel halmozza el, már csak azért is, mert a néppárt Samassát elítéli. Ez pedig szerinte a legnagyobb dicséret valakire.

A **Neues Pester Journal** a vita alatt lévő költségvetéssel foglalkozik s egyenkint kiterjeszkedik minden egyes tételre fontosságára s mi lesz a legfőbb teendője mindeniknek, ha a budget meg lesz szavazva.

Az **Egyetértés** a közoktatásügyi minisztérium költségvetéséről és jövődni tennivalóiról ír s rámutat azon bajokra, melyeken segíteni kell. Az eddigi ott uralkodó szellemmel szakítani kell Wlassicsnak s úgy nemcsak nagy nevet szerezhet magának, de az egész ország rokonszenvét is megnyerheti.

arczán. Az egykoru képek is a paróka és alszakál nagy elterjedését bizonyítják. A nők hamis hajfonatokat viseltek, melyeket a mellen és háton leeresztve s díszes homlokkötővel leszorítva hordtak.

Hogy az egyiptomi művelt nép volt, azt már az is bizonyítja, hogy — rossz fogai voltak. De ezen segítettek műfogakkal. Ilyeneket találtak sok mumia szájában. Semmiesetre sem voltak ugyan ezek oly szilárdak, mint amelyeket pl. a mi kitűnő fogorvosunk dr. Dóri készített; de ezéljük nem is annyira a rágás, mint inkább a rutító hézagok betöltése volt.

Sőt a kölni viz, rizspor, parfüm sem új dolgok; ezek már ötezer év előtt a toillette lényeges eszközei voltak. Egyetlenegy darab, Berlinben őrzött papyruson kétszázféle illatszert, fűszert és kenőcsöt van felsorolva. Egyiptomi képeken sokszor látni, amint előkelő nőket egész sereg rabnő fésül és parfümöz. A muzeumok tele vannak régi pudertartókkal, kenőcsökkel, arcfestékekkel és parfümös skatulyákkal, üvegecskékkel és korsócskákkal, melyek legnagyobb részét Egyiptomból kerültek.

Az ércztűkór elmaradhatatlan kísérője volt az egyiptomi nőnek, persze csak azuri dámáknak. Lotusz-virág alakú rájában foglalva, mindenütt magukkal hordták azt, miként a mai nők a legyezőt. Ezt a szokást is eltanulták a régi zsidó nők Egyiptomban.

Minden valamire való egyiptomi férfi és nő naponként fürdött. Ez különben a forró keleten tanácsos is volt. Azért rendelt Mózes is annyi rituális mosakodást, amire az ő népének az egyiptomi formák szerint már egészségi

A **Magyarország** a millenáris kiállításról ír s roppant hibának tartja, hogy újra elhalasztásról beszélnek, mikor már most is elkészültünk. Itt az ideje, hogy végre komolyan hozzá lássanak az intéző körök, mert már neveltségessé kezdünk válni Európa szemében.

A **Pester Lloyd** a szentesített egyházpolitikai javaslatok sorsáról beszél s kimutatja, hogy a revízióról szó sem lehet, mert ennek oly nehézségek állnak útjába, melyek csak a legnagyobb erőfeszítéssel hárihatók el s különben is papi befolyásnak nem lehet helyt adni ezekre nézve, mert még a katolikusok közül is sokan ellene vannak az ilyen pressióknak, mely Magyarország szabadságát is sérti némi képen.

A **Pesti Hírlap** párhuzamot von Samassa és Bubicsek között, ismeretes pásztorleveleik alapján. Mind a kettőről rendkívül elismerő hangon nyilatkozik, de különösen Bubicsekéről, hogy nem ijedt meg semmiféle ijesztgetéstől, és bátran kimerte mondani érzelmeit, míg Samassa kissé tartózkodó volt kifejezéseiben.

A **Nemzet** a tárgyalás alatt levő közoktatásügyi budgetről ír s azt megszavazandónak tartja minden kifogás nélkül, mert nem kell összetéveszteni minduntalan a közoktatás-ügyet az egyházpolitikával, mely miatt az ellenzék a kultusz miniszternek elensége.

A **Budapesti Hírlap** a budgetről cikkeznek s előre fél az újra megindulandó egyházpolitikai vitáktól, melyek a kultusz-miniszteri költségvetés tárgyalása alkalmával ismét napirendre fognak kerülni.

A **Nemzeti Ujság** a magyar közoktatásügyi mizériáiról vezérezikkeznek s eszközöket és módokat ajánl, melyek ez állapotoknak véget vessenek.

A **Magyar Hírlap** Samassát dicséri legújabb kibocsátott püspöki körleveléért. Szerinte ilyen püspökökre volna szükség mindenütt Magyarországon, kik bátran kimerik azt mondani, a mit gondolnak s nem félnek semmiféle hatalomtól.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Január 24.

Elnök: Szilágyi Dezső. Jegyzők: Bartók Lajos, Perczel Béni. A miniszterek közül jelen vannak: Bánffy Dezső, Lukács László, Wlassics Gyula, Festetich gróf.

szempontból is különös szüksége volt. Szokás volt azonkívül a testet beolajozni.

A férfiruhák már a régi korban sem voltak úgy alávetve a divat hullámzásának, mint a női ruhák. Az is természetes, hogy a szegény ember toillette régen is mint ma, csak rongyokból állott.

A rövidre nyírt haj és beretvált arc az egyiptomi férfiak nemzeti viselete volt. Ellenében a szakállas és bozontos haju semitákkal, a hosszú haj és szakál gyászjele volt. A bibliai Józsefet is megnyírták, mikor a Fáraó elé vitték.

Az egészről csak az a tanulság, hogy a fényezés, divat, pipere mind az emberi természet alapszik; ezek az embernek esztetikai szükségletei, melyek a műveltséggel csak növekednek. A régiek azonban mégis okosabbak voltak nálunk annyiban, hogy az egészséget és kényelmet nem áldozták úgy fel a sokszor bizony elég izléstelen divatnak, mint mi.

Ramszesz.

A p r ó s á g.

A **szokás rabja**. Éjfél utáni két óra van. Az ágy mellett levő asztalkán két gyertya ég; az asztalnál egy közjegyző ül, ki lázas sietséggel írja le a végrendeletet, melyet egy haldokló zsugori mond neki tollba. Az okmány elkészül, a zsugori aláírja, azután mélyen fellélegzik... de még a halálos küzdelemben is van neki anynyi ereje, hogy kinyújtja kezét és — takarékoság okáért — eloltja az egyik gyertyát.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után, az elnök néhány jelentőség nélkül való ügyről referál s bemutatja a mentelmi bizottság jelentését Holló Lajos, Bartha Miklós, Sima Ferencz, Balogh János mentelmi jogainak felfüggesztéséről. Következik a napirend

a kultusztárcza költségvetése.

Fenyvessy Ferencz előadó: (Halljuk! Halljuk! Nincs miniszter. Vezessék elő a jeles társaságot, talán megint a perronon vannak?) Ismerteti a pénzügyi és közoktatásügyi bizottságok jelentését s ajánlja a költségvetés elfogadását.

Wlassics Gyula: Magáévá teszi elődje által készített költségvetést s elnézést kér, ha minden adminisztratív kérdésben nem nyilatkozik részletesen. A kultuszpolitika terén a két elintézetlen javaslat integritását föntartja, de ha a két Ház közti konfliktus máskép nem szüntethető meg; céltévesztett volna a szavakhoz való ragaszkodás, a lényegét azonban nem adja föl. Az állam szuverenitásából folyó jogokat és hatalmat a vallásosság s a haza javára akarja használni. A kat. autonomia kérdésében (Halljuk! Nagy zaj.) tisztázni kell majd a hierarkiai szervezet és a közjogi oldalak kérdéseit. (Folyton tartó zaj.) Tisztelni kell az apostoli király legfőbb felügyeleti jogát is. Mind ebből következik, hogy a kat. autonomia nem lehet ugyanaz az autonomia, aminő a protestánsoké. A kat. autonomia tartalma szűkebb körű lehet. Ezután annak bizonyosságára, hogy az autonomia kérdését az idő egyáltalán nem fejlesztette, ismerteti az autonomia ügyének történetét a legutóbbi püspöki konferenciáig. Intézkedni fog, hogy az 1871-iki munkálatokból jelöltesse meg azok a pontok, amelyek a király jóváhagyásával találkoztak. Lehet, hogy összehívattja a kat. kongresszust.

Polónyi Géza: Ez a helyes.

Wlassics Gyula: Esetleg gyakorlati szempontból kívánja majd megjelölését az eddigi munkálatokban azoknak, amik el nem fogadhatók. — A kongrua ügyről nyilatkozik ez után bőszégesen s kijelenti, hogy a papvagyonok összeírását elfogja rendelni. Most áttér a népoktatásra. Itt elmondja, hogy 14,125 felekezeti népiskolánk van. Nem hive az államosításnak addig, amíg a magyar nemzeti követeléseknek megfelelnek. A népoktatási törvény revíziója iránt immár intézkedett, különösen a magyar államszeme megerősítése s a felekezeti tanítóképzés és a tanítók sorsának javítása szempontjából, — az egységes állami képesítés behozatalával. (Helyeslés minden oldalon.) Elhibáztottnak tartja a tanfelügyelői szervezetet, mert nincs jurisz-dikciója. A polgári és kereskedelmi s ipari szakiskolák szervezetének javítására enquette-t fog összehívni. Az óvóiskolai törvény végrehajtását kiterjedtebben óhajtja. Az egységes középiskolai oktatás dolgában kijelenti, hogy az ilyen oktatás neki az eszménye s erről beszélve, többszörösen nagy lelkesülten emlékezik meg Csáky Albin grófról. Hangsúlyozza, hogy az egységesítés reformjánál elsőbb rendű köteleesség van: segíteni a tanárhiányon. (Helyeslés.) Kívánatosnak tartja az internátusok szaporítását, különösen az egyetemi ifjakra való tekintettel. A közoktatásügyi tanácsot reformálni akarja, mert szükségesnek tartja. Itt is enquette-t fog összehívni. — Elveszi tőlük a tankönyvbírálatot. — Az egyetemi kérdésben a német egyetemi rendszer hive.

Endrey Gyula: Hát menjen Németországba — kultuszpolitikát csinálni.

Wlassics Gyula miniszter: A francia rendszert nem szereti. (Derültség.) Uj jogakadémiák föllállítását nem támogathatja. A **harmadik egyetem** szükségét érti, különösen mióta Berzeviczy brosjurjét olvasta. De a **harmadik egyetem sürgős aktualitását nem ismeri el**. — Ennél sürgősebb a kolozsvári és budapesti egyetemek kifejlesztése. Emelni kell az egyetemi tanárok helyzetét.

Thaly Kálmán: Nyugalmazott miniszterrel kell tenni. (Derültség.)

Wlassics Gyula: Nincs az egyetemnek almája, nincsenek vizsgálati termek. Ezek előbb építendőek, mint a III. egyetem. Kijelenti végül, hogy gyöngye (Az már igaz! — közbeszólás)

erejével igyekezni fog feladatát teljesíteni. (Helyeslés a jobb oldalon.)

Kiss Albert a 48-as és függetlenségi párt nevében nyilatkozik a költségvetésről, amelyet általánosságban elfogad. A kultuskérdésekben a miniszter által hangoztatott nyilatkozatokra most nem reflektál bőven. Részletesebben nyilatkozik a népiskolákról és tanító képezdekről, melyeknek állapota valóban elszomorító. A tanítók helyzete nyomorúságos.

Különösen szomorúan hallotta a miniszter nyilatkozatából a felekezeti népiskolai tanítók csekély képesítését. A miniszter hangoztatta a tanárhiányon való segitést, de a segítés módját nem jelölte meg. A tanárképzés eddigi rendszere rossz. A **harmadik egyetem** fölállítását pártolja és aktuálisnak is tartja különösen abból a szempontból, hogy a faj magyar néposztály bevonassék a felsőbb kulturába. A költségvetést általánosságban elfogadja.

Sréter Alfréd: Helyesli a nemzeti nevelésről elhangzott miniszteri nyilatkozatokat. (Wekerle a terembe lép. Jobbról néhány éljen hangzik föl. A második padosorban helyet foglal, ahol sokan köréje csoportosulnak.) Hosszasabban nyilatkozik az egyes tanügyi és kultuskérdésekről. A Ház közoktatásügyi bizottsága mostoha gyermekre háznak; most mióta Schwarcz Gyula mandátumát megsemmisítették, elnöke sínes. A népoktatás terén nagy haladást konstátál. 1879-ben az iskolaköteleseknek csak 50 százaléka járt iskolába most már 80 százaléka.

Szilágyi Dezső elnök: Öt perc szünetet ad.

Szünet után felszólal

Polónyi Géza: Mindenekelőtt a miniszter személyével foglalkozik. Wlassics politikai múltjával nem szolgált arra, hogy iránta bizalmatlansággal viseltessenek. A miniszter szavakba burkolózik s egész beszédéből kihangzott a pax felé törekvés hangja. Erre vall például az is, hogy a hátralévő két javaslattal a két Ház közötti egyensúlyt helyreállítani törekvése lesz. Ez talán annyit is jelent, hogy — meghátrálás, talán annyit is, hogy — megokosodás. Örvend, hogy az autonomia kérdése napirendre került. De bármennyig tanulmányozza is ezt a miniszter...

Hévvizy János: Nem lesz ideje sokáig tanulmányozni.

Antiszemiták vagyunk.

— Komoly tréfa. —

Nagy dolog a kenyéririgység!

Harezvonalba kergeti a legjobb barátokat, sőt gyakran megtörténik az is, hogy a testvérek marakodnak össze a kenyeren. Miért lenne hát kivétel az újságíró, különösen az olyan újságíró, akinek kenyere a hírlapírás?

*

A kenyérmezei csatában — azt hiszik ott az innenső oldalon — meg van engedve még a ráfogás is és imig a saját szemükben a gerendát feledik, a mi szemünkben meglátják a szálkát.

*

A »Tiszántúl«-nak nem szabad ostorozni a zsidót, ha botlott, de a magát filosemitának nevezett újságnak meg van engedve, hogy a »Magyar Állam«-ból szóról-szóra ezikkel vegyen át, hogy aztán politikai módra bizonyítsa: ime én vagy felette, vagy alatta, vagy benne vagyok ezekben a néztekben, de hát nem szabad, vagy nincs bátorságom kimondani.

»Tekints ide, tekints oda, egy sínes köztünk ostoba!«

*

A »Tiszántúl« antiszemita, mert nem csinált az utóbbi szomorú eseményekből társadalmi harezt, mert munkatársai között szívesen lát zsidót is.

»Antiszemitizmus« van zászlójára írva, mert elismeri erőnyeit azoknak, akik erre rászolgáltak, bár neveik nincsenek a római-katholika egyház anyakönyvében protokollálva; »antisemitizmus« a kenyéririgyek szemében az, ha más vallású ember vagy szövetkezet a maga igazát védeni akarja és ez azoknak az egyéni érdeket istápoló uraknak nem tetszik.

Miért nem tetszik?

Mert ez által kevesebb lesz az előfizetők száma.

*

A filosemita újságoknál általában szokás, hogy időközönként antiszemita cikkeket eresztenek meg.

Az újságolvasó közönség egy része gratulál, más része aprehendál és a kiadó örül, mert az újságot elolvasták és a vásár jövedelmezett.

Ilyen dolog az antiszemita »Tiszántúl« szerkesztőségében nem történik, mert ott elvekért és nem kiadói érdekekért forgatják a tollat.

*

Az őszinteség a legnagyobb erény a világon. Van két szerény kérdésünk: Annak a bizonyos filosemita újságnak éltető lelke nem érez némelykor valami nehezteletést vallásbelije ellen, ha nem járt az igaz uton? Az a felelős szerkesztő úgy érez-e mindenkor, ahogy ír?

A választ mi adjuk meg.

Nem hisszük.

*

Szerintünk az a valódi antiszemita, mikor valaki a csekély dolgokból nagy dolgokat csinál a felekezeti béke felzavarására; szerintünk az az antiszemita, mikor valaki legyezgeti a bünt, mikor azt ostorozni kell és egyes embernek a ténykedését egy egész osztálynak, vagy felekezetnek terhére rójja.

Mi ilyesmit még eddig nem tettünk és jövőre sem szándékozunk tenni, pedig — ismét őszintén beszélünk — előfizetőink részéről e tekintetben nem vagyunk érdekelve.

*

Záradékol egyet ajánlunk annak a »filosemita újság«-nak: Ne csináljon nekünk reklámot; nem szorultunk a reklámra. Pénzért, anyagi érdekekért nincs kedvünk felbolygatni társadalmunk békéjét és ha neki kedve telik az ilyen »szenzáció«-ban való utazásra, csinálja azt a saját számlájára.

Az antiszemita, ha titokban is, ott lapang az ő programjában.

Egy kis baklövés.

— Zsebbe vágó história. —

Megtörtént, megesett. Azok mondják, hogy kár! kár! a kik azt elpuskálták.

Ugyan is a pénzügy-miniszter, ki egyszer-mind miniszterelnök is volt, leiratot intézett a mi irgalmas (?) pénzügyigazgatóságunkhoz.

Ő kegyelmességének az volt a kívánata, hogy záros határidő alatt tétessék jelentés arról. Nagyváradon, eme hirhedt városban mennyi a lakbér átlagos összege.

Ha csak ez kell, hát meglesz, még pedig hamarabb a záros határidő előtt, mert hát igaz biz az, hogy a város gyorsabb a vármegyénél, de a pénzügy még a városnál is gyorsabb és pontosabb, csak a vasút tesz túl még rajta.

Nagy gyorsasággal nyélbe is ütötték pénzügyaink a dolgot: hogy is ne ütötték volna, mikor a meritum ez által egyvel több leendő cselekedének pedig imigye. Mindenik város-

részben, de eléggé távol a központi területtől, felvettek számításba 3—4 szobából álló néhány lakást; ezeknek lakbéréit összeadták, szorozták, kivonták, osztották és végre kijött az átlag: 180 forint.

Az »átlaghoz« kész lett a jelentés is; egy nagy levélborítékba csomagolták be jól, majd öt viasz-pecsétet olvasztottak rá és aztán az így biztosított jelentést Ő kegyelmességéhez utnak indították a m. kir. postán.

Fináncainknak első rangú egyénei — bokros teendőik közepette — még csak azután kezdték komolyan, nyugodtan és éppen ezért okosan is elgondolkozni a dolog felől.

Hogy is hát az az átlag?! Hiszen az a szemléző, az a kézbesítő és a többi parizita lakhatnak (laknak is szegények) a francia soron: Csillagvárosban, Gólya, Fecske-utcában; Külvárosban, vagy Szent Pál-utcában is (ez meg a Porondon van), de már a pénzügytitkár, főbiztos, igazgató (hadd essék már közzéjük a pénzügyőri — nem fő biztos is) még is inkább a városnak empórium helyének közelében laknak, mint a féle kapacitások, már pedig az itteni lakásokat, hogy hogy nem, kihagyták: kifelejtették az átlag számításnál; szóval belátták még azon a napon, a melyen a jelentést elküldték, hogy Nagyváradon a valóságban még is csak több az »átlag«-összeg, mint a mennyit a papíroson numerusban expedáltak.

Nyomban kiadta az igazgató ur a tanácsosnak a parancsot s ment az a parancs fokról-fokra lefelé: tanácsostól titkárhoz, titkártól fogalmazóhoz, fogalmazótól a gyakornokhoz, emettől a napdíjashoz, a napdíjastól a kézbesítőhöz s végre a szolgálóhoz, hogy t. i. a jelentést, de csak úgy, ha lehet, visszavonni és visszahozni kell a postáról, de hamar és azonnal!

Gyorsan, mint a villám!

Futott a szolga és vele és utána egy kis pénzügy is. (A »kis« szó ne a termetre, hanem a rangfokozatra értessék.)

Az utcán a kis pénzügy a szolgának mindennél a nyomába futott; az emberek azt vélték, hogy az a pénzügy egy dohányyesempészt üldöz.

De hiába futottak, mert a m. kir. posta, mely szintén gyorsabb és pontosabb (ezt fentebb kifelejtettem) a pénzügynél már akkor a jelentéses küldeményt továbbította a vasúthoz.

A szolga és a kis pénzügy szaladtak a vasúthoz, helyesebben a vasuti állomáshoz; ide azonban szintén csak hiába érkeztek meg, mert az a vasuti, ki gyorsabb a postánál is, feladta éppen egy negyed órával előbb a jelentéses küldeményt a vonatra, mely éppen akkor füttyentett és robogott el az orruk előtt.

Szomorú képpel számoltak be küldetésük eredménytelenségéről, erre nagy lett a bosszúság pénzügy uraimék között.

Nyomban összeültek tanácskozni; a pénzügy igazgató ur »igazgatósági« ülést tartatott, mindenkinek kikéretett a böles és nem böles véleményét, még a legokosabbnak is, nem úgy mint előbb a kiszámításnál.

A nagy tanácskozásnak eredménye az lett, hogy azonnal felírnak a kegyelmes miniszterhez és a feliratban maguk ellen őszinték lesznek.

Ugy is lett; korrigálták a hibát. Néhány nap múlva meg is jött erre a válasz: a leirat.

Ebben a pénzügy-miniszter Ő kegyelmessége kijelentette, miszerint nem oda Buda, mert ott van Buda, a hol ő van: Budapesten (pedig nem igaz, mert akkor Bécsben volt lemondani másodszer); igaz ugyan, hogy ott lenni nálatok elszámolás: leszámítás esett meg, ezt magam is belátom és beláttam volna a ti »szíves figyelmembe ajánlástok nélkül is, de am azért innét a jelentés le vissza nem menesztek, hanem mi itt majd korrigálni fogunk rajta.

Ugy is lett; korrigált. Az átlag: 180 számot kijavítva 240-re, megküldötte jóváhagyását.

Fináncaink pedig vakarták és vakarják a fejüket, mert igaz ugyan, hogy 240 több 180-nál, de mégis csak kevesebb a valódi átlagnál.

Igy esik meg a hiba sokszor a kréta körül.

NAPTÁR.

— Január 25. —

Péntek. Róm. kath. Pál ford. Prot. Pál ford. Gör. kel. jan. 13. Hermil. Izr. Tebeth 29.
Nap két 7 óra 18 p., nyug. 4 óra 36 p. Holdkelté 7 óra 36 p., nyug. 3 óra 53 p.

Január 26. II. Tiszti-estély.

26. A belényesi ipartestület táncmulatsága.
26. Molnárók bálja a »Zöldfában«.
26. A Sebes-Körös vízszabályozó és ármentesítő társulat közgyűlése.
27. A Szépitési-egylet közgyűlése.
27. A nagyvárad 48-as kör estélye.
31. Nagyvárad román ifjúság táncestélye.

Február 1. Nagyvárad kereskedelmi akadémia megnyitása.

2. Szalontai olvasó-egylet táncestélye.
2. Kaszinó bál Nagyszalontán.
2. Iparos bál Sarkadon.
2. Jelmezbál Mező-Telegden.
2. Velencei népkör bálja.
3. A biharmegyei keresk. ipar és termény hitelbank rendes közgyűlése.
5. Váry Szabó Béláné kolon bálja a Zöldfában.
9. Kereskedő ifjak köre bálja.
9. A biharmegyei takarékpénztár közgyűlése.
9. Vadász-bál Szalárdon.
10. A Gazdasági és Iparbank közgyűlése.
10. A »László malom« rendkívüli közgyűlése.
10. Polgári kör bálja Sarkadon.
10. A nagyvárad iparos ifjak önképző körének táncestélye a Zöldfa szállodában.
11. Muzeum bál a Sasban.
16. Jelmezes tiszt. estély.
17. Református bál a Fehete Sasban.
20. Pinczér bál a Zöldfában.
25. Rendkívüli megyei közgyűlés.
26. Zenekedvelők zeneestélye Fekete Sasban.

Márcz. 16. Zenekedvelők philharmoniai hangversenye a Sasban.

UJDONSÁGOK.

* **Ferencz Ferdinánd főherceg hadosztályparancsnok.** Estei Ferencz Ferdinánd főherceget májusban Budweisból valószínűleg Linzbe helyezik át. A főherceg, a ki eddig Budweisban dandárparancsnok volt, Linzben Fiedler altábornagy helyett a hadosztályparancsnokságot veszi át. Fiedlert, mint hirlik, magasabb állásra szemelték ki.

* **Uj katolikus kör.** Székesfehérvárott f. hó 27-én alakul meg a kath. kör és pedig a belvárosi központi kör s vele egyidejűleg négy külvárosi kör is, melyek csak helyiségre lesznek különállók, különben egy katolikus kört fognak képezni. A kör megalakulása iránt nagy az érdeklődés a városban. A megalakuló gyűlésen jelen lesz Zichy Nándor gróf is, vagy ennek akadályoztatása esetén Esterházy Miklós Móricz gróf.

* **Nagyvárad város vízvezetéke** már a város legtöbb helyére — kivéve a városházát, a rendőrséget, az állami hivatalokat, — be van vezetve, s így érdekes áttekintést nyújt a következő kimutatás: Be van vezetve a vízvezeték 550 házba, s tényleg használják is. Az utcai cső a házig 940 háznál van lerakva. Tegnap nyitottak meg 3 új közutat, és pedig a Szent-Anna utca végén, a Nogáll utcán a zárda előtt és az új lóvásártéren. Ezekkel együtt 23 közút van a városban működésben. A városi mérnöki hivatal újból felhívja azokat, kik a vízvezeték be akarják házaikba vezetetni, hogy a mérnöki hivatalnál jelentkezzenek. Itt utalványt kapnak s a díj lefizetése után a mérnöki hivatal, — ha az idő engedi, — azonnal lerakítja a csöveket.

* **A göröngyös Kőfaragó-utca.** Már több alkalommal említettük, hogy mily botrányos állapotok vannak a Kőfaragó-utcán, hol a talaj csupa gidres-gödrös, mert a vízvezeték munkálatai alkalmával a földet nem simították el kellőleg. E hanyagságnak tegnap újra áldozatul esett egy egyfogatu bércocsi, melynek első része szó szoros értelemben elvált a hátulsótól s a kocsi rudja, mely pedig vasból volt, megörbült, annyira heves lökést kapott egy csomó

felhányt fagyos föld és egy óriási kátyu miatt a kocsi. — Újlag felhívjuk az illetékes köröket ez állapotoknak mielőbbi megszüntetésére, mert ennek a mulasztásnak még nagyon komoly következményei lehetnek.

* **A gázvilágítás kiterjesztése tárgyában.** — melyet lapunkban kimerítően ismertettünk, — Nagyvárad város tanácsa tegnap határozott. A főszámvevő javaslata folytán egy bizottságot küldtek ki, hogy ez a légszuszgyárral fennálló szerződést revidálja, s a gázvilágítás kiterjesztése iránt javaslatot terjesszen elő. Ha szükségesnek találja a bizottság, a nagyobb városokat keresse meg s kérje el tőlük a világításra vonatkozó statutumokat. A bizottság tagjai: Dús László főügyész, Busch Dávid főmérnök, Ragány János főszámvevő és Rimler Károly főkapitány.

* **Statisztika.** A nagyvárad orosz-görög katolikus egyháznál az 1894 évben házasságot 6 esetben kötöttek, és pedig 3 legény hajadonnal, 2 özvegy özvegygel s 1 özvegy legénnyel. Vegyes házasság volt 4. Halál által felbomlott 5 házasság. Született 5 fiu, 5 leány, összesen 10 gyermek törvényes, 3 fiu, 1 leány (4), törvénytelen 3 fiu, 3 leány (6). Ikrek 1 esetben születtek: két fiu. Meghalt 9 férfi, 4 nő (13). Öt éven aluli 1 fiu, 1 leány (2); öt éven felüli: 8 férfi, 3 nő (11).

* **A debreczeni királysértés.** A Kossuth Ferencz tiszteletére rendezett debreczeni lakomán történt ismeretes királysértés ügye mégis a törvényszék elébe kerül. A budapesti törvényszék, mint a királysértés vétségére illetékes bíróság, tudvalevőleg vizsgálatot indított annak kiderítése végett, hogy a lakomán, ki rendelte meg a czigányoknál tus helyett a »Mégis hunczut« kezdetű dalt. A vizsgálat azonban nem tudta a megrendelőt kideríteni s így az országos megbotránkozást keltett afférban királysértés miatt Rácz Károly czigányprimás kerül a vádlottak padjára.

* **Gót lelet Magyarországon.** A párisi Académie des Inscriptions egyik ülésén Reinach Salomon, az ismert régiségbuvár egy galvanoplasztikai faksimilét mutatott be, amely egy gót czimerpajzsot ábrázol. A czimert, a felolvasó szerint, Magyarországon találták. A pajzs közepe, amely aranyozott ezüst, plasztikus figurákkal van ékesítve, amelyeken nagyon szembevető a görög-római és skandináv művészet befolyása. Reinach azt hiszi, hogy a czimert Krisztus születése után háromszáz évvel készítették és így körülbelül harmadfél száz évvel idősebb, mint a gundestrossi ezüstből készült üst, amely eddigelé a legfontosabb gót régiségek egyike.

* **Magyar ember — a bécsi akadémiának.** Bécsből írják, hogy Dreitl József kismártoni születésű gazdag bécsi kereskedő, a ki ott meghalt, a cs. és királyi bécsi tudományos akadémiának csillagászati ezélokra 1 millió forintot hagyományozott. Hát abból a millióból a saját hazájában levő jótékony intézeteknek nem juttathatott volna valamieskét?

* **Malombál.** Említettük már, hogy folyó hó 26-án a »László-malom« kereset nélkül maradt munkásainak feleségelésére az emberbarátok bált rendeznek. A rendező bizottságtól vett értesítés alapján közöljük, hogy szívesen küldenek meghívót bárkinek, aki erre igényt tart és eddig tévedésből nem kapott; továbbá, hogy Farkas József műkertész fogja a termet díszíteni és hozzá kell fordulni esetleges felvilágosításokért. A mulatság kezdete 8 órakor. Tekintettel a jótékony ezéltre, a mulatságot ajánljuk a közönség jóindulatába.

* **Meglopták a huszarokat.** Volt nagy vizsgálat, egy káplárt le is tartóztattak a nagyvárad huszárkaszárnyában. Nagy dolog történt: elloptak 12 lepedőt, több huszárkabátot, kard-

szíjakat és egy felszereléssel telt ládát. A rendőrségnél is bejelentették az esetet, mert a gyanu czivillekre is hárul. A nyomozás eddig eredményre nem vezetett.

* **Meghívó.** A peczeszölősi önkéntes tűzoltó-egylet, 1895. évi február hó 2-án az ugynevezett »Jégpince« helyiségében, borellátással zártkörű tánczvigalmat rendez. Kezdeté este 7 órakor. Beléptidj: amennyiben borellátással van, férfiaknak 1 frt, hölgyeknek 50 kr. Jó zenéről, valamint kitűnő ételek és italokról gondoskodva van.

* **Nagyvárad város birtoknyilvántartási hivatala,** mely a kisvárosházán van jelenleg, a telekkönyvi betétszerkesztés befejezéséig marad meg. Mivel ez utóbbi körülbelül ápril végéig tart, ezideig még folytatja a hivatal működését. Felvilágosításokat a hivatalos órák alatt bármikor ad.

* **Felgyújtották a tanító házát.** Nyiregyháza Zsures Antal rieskai tanító háza tegnapelőtt kigyuladt s földig égett. A tanító és családja alig tudott kimenekülni a hat helyen egyszerre fellobbanó lángok közül s a butorok menthetlenül ott veszték. A megindított vizsgálat nagyon szomorú eredményt derített ki. A tanító házát azok gyújtották fel, akiket a tanító feljelentésére gyermekeik iskolamulasztása miatt megbüntettek.

* **Kossuth Lajos és 1848.** A nagy emberek születési és halálozási évszámával rendszerint foglalkozni szoktak még csak a lutrizók is. Tegnap levelet kaptunk, melyben a Kossuth Lajosra vonatkozó számokból az 1848-at hozta ki a beküldő e képpen: Kossuth Lajos született 1802-ben, meghalt 1894-ben. Ha ezt a két összeget összeadjuk, lesz az eredmény 3694. Ha ismét kettővel osztunk, kijön az 1848. Ugy van! De hát miért éppen kettővel kell osztani.

* **Kéménytűzek megakadályozása Nagyváradon.** A főmérnöki hivatal előterjesztést tett a tanácsnak, hogy a kéménytűzek megakadályozása végett intézkedjék. Az előterjesztés hangsúlyozza, hogy a múlt évben 23 ilyen tüzeset fordult elő s ez a legveszélyesebb tűzek egyike, melynek megakadályozása a közérdek követelménye. Az előterjesztést a tanács kiadta a főkapitánynak, hogy vegye vizsgálat alá az ügyet, s különösen a kéményseprésre szigorúan ügyeljen fel.

* **Értesítés.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 95009—VL. 1894. sz. leírata értelmében van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a f. évre Kiewben (Oroszország) tervezett nemzetközi kiállítás 1897-re halasztatott el. Nagyvárad, 1895. január hó 22. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: Janky József s. k. elnök, dr. Sarkadi Lajos s. k. titkár.

* **Komádi város** hat milliós nagyfeltűnést keltett pere, — melyet tegnapi számunkban hoztunk — már is követőkre talált. A földfelosztás jelszava ugyancsak hódít a volt urbéresek közt, melyben nem csekély része van némely fővárosi ügyvédnek, kik összejárják a vidéket s minden érdekeltől 6—8 frt előleget szedve, nyakrafőre indítják a hasonló pereket. Így Csökme volt urbéresei indítottak ilyen pert a nvárad kir. törvényszék előtt.

* **Anyós a veje ellen.** Özv. N... n. Mórné belátta, hogy az ő leánya nem maradhat tovább a férje mellett és hazavitte magához. A gyöngéd anyós eljárását a vő nem találta helyesnek és tegnap felkereste anyósát, hogy számon kérje tőle, miért avatkozott az ő családi dolgába. A számonkérésnek olyan botrányos következménye lett, hogy R. Ignác ellen anyósa magánlak megsértése miatt emelt panaszt.

* **Csalás.** A »Magyar Állam« tegnapi számában ezeket írja: Nagyváradról előttünk különösen tisztelt egyházi dignitáriustól vettük e sorokat: A múlt hét valamelyik napján egy Bleicher Ferencz nevű (lakik Budapesten, Ujvilág-utca 29. sz. II. em. 11. ajtó) utazó volt nálam, aki mint a »Magyar Állam« és az »Egyházi Közlöny« munkatársa mutatván be magát, egy általa tervezett »milleniumi emlék-

könyv részére arcképet és életrajzi adatokat kért tőlem, valamint költség előlegeket is. De mert én az illető urat nem ismerem: időhaldékokat kértem tőle. Minthogy a M. A.-nak a nevezett, előttünk teljesen ismeretlen Bleicher Ferencz soha munkatársa nem volt, s mint-hogy mi senkit sem biztunk meg ily irányu adatok gyűjtésével s minthogy a millenniumi terv alatt valószínűleg valami kétes vállalkozás van készülöben, óva intünk mindenkit, hogy az ily vállalkozóknak akár adatokat, akár költségekre valót adjon.

* **Razzia.** A kereset nélküli csavargókat tegnapelőtt éjjel újra megfélemlítette rendőrségünk. Erős razziaát tartott és azokat, akiknek igazolványuk nem volt, haza toloncoltatta. Ezúttal csak négy szerencsétlen került erre a kellemetlen utra, ami az előbbi razziaéhoz képepest kis eredménynek mondható.

Vonatok érkezési s indulási ideje.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-50, 7-15 — 3-46.	Budapest felé 2-25, 8-43, 11-04, 12-23, 2-26.
Kolozsvárról 2-18, 10-44, 11-41, 8-00, 8-38.	Kolozsvár elé 2-19, 7-15, 2-24, 4-00, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-33, 10-15.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-28, 9-07.	Vaskóh-Belényes felé 5-10, 2-10.
Gyoma-Kótról 10-10, 8-02.	Gyoma-Kót felé 7-00, 2-05.
Érmihályfalváról 8-15, 9-22.	Érmihályfalva felé 6-45, 4-40.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

REGENY-CSARNOK.

Kis értés.

La Rosée elbeszélése. (7.)

Fordította: Veress Zsigmond.

(Folytatás.)

Egy alkalommal már utban volt az orvoshoz, ki most kezelte Margitot, hogy a Margit állapota fölött értekezék vele, de valahányszor azon ház elé ért, melyben az lakott, mindig tovább ment.

— Nem tehetem, — szölt magában. — Miért kellene nekem a jövődbe tekintenem? Nem, magamat nem izgatom fel, ő azonnal észrevenné, mert föltűnő, hogy mennyire eltudja találni a gondolataimat!

Az ő háldatossága lassankint tiszteletté változott át.

— Sándor, itt van egy levél az ön számára, Marechal elpirult, hogy a levél Charlotte-tól van, s rendkívül kellemetlenül érintette a dolog, hogy ez a levél az ő kezébe került.

— A levél az újságok közé volt dugva, — folytató Margit — testvérétől van.

— Bocsánat... s az ablak felé fordult, hogy a levelet elolvassa.

— Ugy látszik, rossz híreket kapott, — mondá Margit.

— Nagyon, — válaszolt Sándor — egy időre vissza kell térnem.

— Oh! — kiáltott föl Margit, Marechal hozzá lépett.

— Kellemetlen az kegyedre nézve, hogy elutazom? Nem szívesen teszem, de nem lehet a dolgon változtatni, mert sürgös az ügy. Fivérem Siegfried nem termelt arra a feladatra és én nagyon le vagyok kötve. Egy asszonyról van szó, ki gyermekét meggyilkolta. Elvállaltam a védelmet, mert erősen hiszem, hogy ártatlan.

— Ugy menjen, — mondá Margit, — ne tartóztassa föl magát miattam.

— Ha elmegyek, jó dolgot művelek, — szölt Sándor, — remélhetőleg nemsokára visszajövök.

Midőn elbucsztak, hosszasan tartotta Margit kezében a Sándor kezét.

— Ha többé nem láthatom, — suttogott Margit, — úgy fogadja köszönetemet, hogy ön kérésemet teljesítette, mindenek fölött pedig

köszönöm önnek a gondoskodást, a türelmet, melylyel ön velem szemben viseltetett. Aldom önt és jövő életéhez sok szívbéli boldogságot kívánok. Ha életemet bevégeztem, vitesse haza holt testemet; szép kis falunkban vannak szülőim eltemetve, ott szeretnék én is pihenni, s ha ön egyszer betéved ebbe a faluba s ha esetleg az ön siromhoz jön, emlékezzen vissza arra, hogy én szívből hálás voltam ön iránt s hogy igazán szerettem. Hozzon önre áldást, hogy egy szegény haldoklónak vigasztalója volt!

Sándor oly mélyen meg volt indulva, hogy a máskor beszédes szája megtagadta a szolgálót. Csak a kezét szoritotta meg és sietve távozott azon szilárd elhatározással, hogy a mint lehetséges leend vissza fog térni.

De a bűnügy, melyben védettjének élete vagy halála forgott szóban, mind jobban összebonyolodott. Marechal a legnagyobb nyugtalansággal látta, hogy a munka folyton szaporodik és az öntudat, hogy egy ártatlanul vádoltat kell neki jogához juttatnia, egész szellemi erejét igénybe vette. Mindennek daczára még sem mulasztotta el soha, hogy Margitnak írjon s őt az ügy részleteiről tudósítsa. Minden alkalommal a legrövidebb idő alatt megjött a válasz tőle, sürgetően tanácsolva, hogy végig kitartson s hogy annak a lánynak védelmét, kinek ártatlanságáról meg volt győződve ő is, bevégezze. Sándor mindig nagyon örült a leveleinek. Hízzelgett az neki, hogy Margit oly telyesen egyet ért az ő nézeteivel s bámulta a nemes lelket, azt az igénytelen, azt az egybe hangzó lelket, mely leveleiben megnyílt között. Mindig úgy irt, hogy leveleit kezdettől végig feszült figyelemmel olvasta el, de soha egy szóval sem említette egészségi állapotát. Teljesen megadta magát szomorú sorsának s mindent legjobb belátása szerint rendezett el. Ugy tünt föl Marechalnak, mintha Margit saját magára többé nem gondolna, hanem csak ő érdekelné, csak vele szenvedne és vele örülne.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

(Folytatás.)

Polónyi Géza: Ezután a felekezetek közti békétlenségről beszél, amelynek előidézése leginkább protestán részről tapasztalt türelmetlenség és féltékenységnak tudható be. (Nagy zaj a jobb oldalon.)

Thaly Kálmán személyes kérdés czimén szól és kijelenti, hogy a katolikusok a jelenben általánosságban tanujelét adják vallási türelmességüknek; kívánja, hogy ez a jövőben is úgy legyen. Amde a múltban nem így volt, amit a négyszáz év előtt történtek is igazolták. Ezután történelmi példákra hivatkozik.

Elnök: Nézetem szerint a képviselő ur már kellőleg kimagyarázta magát, azért ne tessék történelmi fejtegetésekbe bocsátkozni.

Thaly Kálmán tudomásul veszi a figyelemzetést.

Polónyi Géza is személyes kérdés czimén felelve, kijelenti, hogy ő csak is a jelenről beszélt, nem arról a múltból, mikor katolikusok és protestánsok harcban voltak egymással. Tudomásul veszi Thaly felvilágosítását annál inkább, mert meg van győződve, hogy ő és Thaly a felekezeti béke és türelem apostolai. (Élénk derűtség.)

Tóth Aladár: Kívánja, hogy a városokat mentsék föl a patronátussal járó terhek alól. (Helyeslés.)

Lukács László pénzügyminiszter a zárszámadási bizottságnak múlt évnegyedről szóló jelentését bemutatja.

Szilágyi elnök az ülést bezárja.

Bánffy első utja.

Budapest, jan. 24. (Saját tud. táv.) Bánffy Dezső báró miniszterelnök holnap Bécsbe utazik, hogy megtegye az uralkodóház tagjainál a szokásos látogatáso-

kat s hogy érintkezzék a közös miniszteriumokkal. A miniszterelnök ez alkalommal előterjesztést tesz a királynak az egyházpolitikai javaslatok hátralevő részének a főrendiházban leendő tárgyalása dolgában.

A hadügyminiszter az önkéntesekről.

Budapest, jan. 24. (Saját tud. táv.) Az egyéves önkéntesek rangfokozata dolgában a hadügyminiszter rendeletet tett közzé, mely szerint azok az önkéntesek, akik a tartalékos tisztí vizsgálatot sikerrel letették a szolgálati év lefolyásával örmesteri rangot kapnak. Ezek közül akik ténylegesítettnek a béke létszám, akik tartalékba mennek a hadi létszám szükségleteinek megfelelőleg léptetnek elő tisztí rangra. A hadügyminiszter eme rendelete a véderő törvénybe ütközik, amely világosan előírja, hogy a vizsgázott önkénteseknek nem örmesteri, hanem kádét-tiszthelyettesi rang jár.

Merénylet a német császár ellen.

Budapest, jan. 24. (Saját tudósítónk távirata.) Spandanban nagy izgatottságot keltett az a hír, hogy a császári fegyvergyár igazgatósága levelett kapott, amely szerint elbocsátott munkások merényletet terveznek Vilmos német császár ellen.

Kossuth Ferencz.

Budapest, jan. 24. (Saját tud. táv.) Erdélyi Sándor miniszter kerületében Dunaszerdahelyen, mint Pozsonyból jelentik Kossuth Ferenczet fogják fölléptetni a kerület foggetlenségi választói. A választás február 4-én lesz.

Vatikán és Faure.

Budapest, jan. 24. (Saját tud. táv.) Rómából jelentik, hogy a vatikánt a francia elnökválasztás eredménye nagyon megnyugtatta, mert a vatikánban attól tartottak, hogy Brisson lesz az elnök. A pápa egyébiránt Franciaországgal szemben teljesen mentrális álláspontra fog helyezkedni. A vatikánban az a vélemény, hogy Franciaország nem sokára oly válságba kerül, amelyből vagy a radikálisok, vagy a konzervatívek kerülnek ki győztesen, éppen ezért a vatikán mindkét párt iránt közömbös politikát fog folytatni.

Lázadó bapbaptisták.

Budapest, jan. 24. (Saját tudósítónk táv.) A kiskőrösi bapbaptista hitközség tagjai tellázadtak amiatt, hogy német predikátort küldött nekik Mayer püspök s csaknem mindannyian kiléptek a szektából. Mayer püspök most személyesen megy Kiskőrösre visszatéríteni az elpártoltakat.

Munkás tüntetés.

Budapest, jan. 24. (Saját tud. táv.) A fővárosban ma nagy munkás-tüntetés volt. Mintegy 1000 szocziálista munkás verődött össze se kiáltásokkal járta be a főváros utcáit: kenyeret kérünk! A rendőrség szétzavarta a tömeget, de mert sokan rendetlenkedtek is, hatot közülök letartóztatott.

Szocialisták Szegeden.

Budapest, jan. 24. (Saját tud. táv.) Szegeden most vasárnap nagy szocialista gyűlés lesz. Zavargásokra van kilátás, amiért készenlétben tartják nemcsak a csendőrséget, hanem a katonaságot is.

Konfliktus Bulgáriával.

Budapest, jan. 14. (Saját tud. táv.) Az Ausztria-Magyarország és Bulgária közötti vámkonfliktus legközelebb békés megoldást nyer, mert a bolgár kormány engedékenységet mutat, az osztrák-magyar közös kormánynak meg tulajdonképpen nem is volt egyéb célja a közbelépéssel, mint hogy megvédelmezze a Bulgáriában levő magyar és osztrák kereskedők érdekeit.

Pártértekezlet.

Budapest, jan. 24. (Saját tud. táv.) Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt ma este értekezletet tartott, amelyen a honvédelmi miniszterium 1895. évi költségvetését s az ezzel kapcsolatos jelentéseket, továbbá az 1895. évben kiállítandó ujonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslatot tárgyalták. A párt mind a két javaslatot vissza fogja utasítani.

A francia miniszter válság.

Budapest, jan. 24. (Saját tud. táv.) Párisból telegrafálják: Bourgeois ma reggel kilencez órakor felkérte a köztársasági elnököt, hogy őt a kabinetalakítás missziójától mentse föl. Faure köszönetet mondott Bourgeoisnak, hogy az ő hívásának engedett. Az elnök elhatározta, hogy még a délelőtt folyamán több politikai személyiséget hi magához.

Különféle.

☉ **A megelégedett.** A Budapesten járt csodarabbitól ezt kérdezte egy ó-budai hitsorsos: — Mondja csak, rabbikám, melyik a megelégedettebb családapa: a kinek százezer forint készpénze van, vagy a kinek hét lánya van?

— Határozottan az a megelégedettebb, a kinek hét lánya van — mondotta a rabbi.

— Hogy, hogy? Lehetséges az?

— Nagyon egyszerűen. A kinek van százezer forintja, az ennél is többet kíván, a kinek pedig már hét lánya van — az már bizony többet soha sem kíván!

Közgazdaság.

Szomszédos forgalmu vasuti menetjegyek használatának korlátozása. A magy. kir. államasutak igazgatósága figyelmezteti az utazó közönséget, hogy f. é. február 1-től kezdve vonalain a szomszédos forgalmu menetjegyek többé nem lesznek a fordított irányban is használhatóak, hanem ezen jegyek mindenkor csak a jegykiadó állomásra az illető rendeltetési állomásra lesznek érvényesek, ennél fogva a visszautazás alkalmával mindenkor újból lesznek menetjegyek váltandók. Ezen intézkedés a szomszédos forgalmu menetjegyek előreváltását azonban nem korlátozza s csak annyiban áll be e tekintetben változás, a mennyiben jövőben ilyen előreváltás esetén ugy az oda, mint a visszautazásra külön jegyet kell váltani. A jelenleg még készletben levő szomszédos forgalmu menetjegyeken levő, a viszont való utazásra vonatkozó szöveg az említett naptól kezdve a jegykiadó helyek által töröltetni fog és érvénytelennek nyilvánítatik. Azon előre váltott szomszédos forgalmu jegyek azonban, melyek jelenleg még a közönség birtokában vannak, további intézkedésig — a visszautazásra is érvényeseknek fognak tekinteni.

Az országos baromfi-tenyésztési egyesület minden zaj nélkül olyan tevékeny működést fejtett ki a múlt évben is, a minőt kevés más szakegyesület. A földmívelési miniszterium támogatásával majdnem 60 vidéki szakelődadt rendezett. Debreczenben országos baromfiállítást tartott. — Valami 1200 törzs díjtalan fajbaromfit osztott ki. 5 községnak egész baromfiállományát nemes fajtákkal átalakította. — Tevékeny részt vett a bécsi jubilearis baromfiállításon és a gráci magyar és osztrák baromfi-tenyésztési kongresszuson. Ezen kívül vezette az egész ország baromfi-tenyésztési szakügyeit és számtalan fölterjesztést intézett a földmívelési miniszteriumhoz, melyeknek üdvös eredménye már ez év folyamán várható.

Kiviteli tilalom megszüntetése. Földmívelésügyi m. kir. miniszter értesítette a városi és megyei törvényhatóságokat, hogy a csehországi es. és kir. helytartóság január 11-én 3530. szám alatti hirdelményével a ragadó száj- és körömfájás miatt Magyarország ellen

fenntartott forgalmi korlátozásokat teljesen megszüntette. Ehhez képest a magyarországi hasított körmű állatoknak Csehország területére való kivitele az ismert állategészségügyi szabályok megtartása mellett megvan engedve.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. január 23.

I. Készaru üzlet. Az irányzat készbuzában ma valamivel kedvezőbb volt. Az árak ugyan nem emelkedtek, de malmaink élénkebben fuvaroztak 24.000 q. hazai buzát.

Idegen buzából 3500 q. szerb buza 79 k. 5.60 forinton kelt el, vámentesen, őrlési engedéllyel.

Rozs irányzata szilárdabb. Szeszégetőink folyton vásárolják ezen árucikket, tudnak ellenben tengeri készleteiken. Mai jegyzések 5.40 frt budapesti paritás, 5.45—5.47 $\frac{1}{2}$ frton ab Budapest.

Árpa irányzata csendes. A forgalom korlátozott marad. Eladatott Mező-Kövesden 1100 q. 6.50 frton.

Tengeri irányzata szilárd. Régi áru 7.10 frt, új áru 6.10—6.25 frt; orosz tengeri 6.10 frton kínáltatik Kőbányán.

Zab irányzata tartott. Elkelt: 100 q. 6.25 frton, 100 q. 6.20 frton, 100 q. 6.15 frton, 100 q. 6.05 frton, 300 q. 5.75 frton készpunz fizetés ellen.

Sertés-üzlet.

Kőbánya, január 23. Készlet: 116.659 drb. Urasági öreg kővér I. rendű: 41 $\frac{1}{2}$ —42 kr.; közép: 41 $\frac{1}{2}$ —42 kr.; süldő kővér: 43—44 kr.; sovány: 43—43 $\frac{1}{2}$ krajczár; Román: —; Szerb kővér 42—43 kr.; könnyű 40—42.

A budapesti érték-tőzsde hivatalos árjegyzései

1895. január 23.

Befizetés	Az értékpapir neve	Árfolyam
	Aranyjárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	124.25
	Koronajárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	99.—
	Magyar regüle-köv. 4 $\frac{1}{2}$ %	101.25
	Magyar földteherm. k. 4 $\frac{1}{2}$ %	98.25
	Tiszai és szegedi nyer. 4 $\frac{1}{2}$ %	144.—
	Osztr. aranyjárdék 4 $\frac{1}{2}$ %	126.25
	1860. államsorsj. 5 $\frac{1}{2}$ %	163.25
	Kisbirtokosok földhit. 5 $\frac{1}{2}$ %	—
	Magyar földhitelint. 4 $\frac{1}{2}$ %	103.—
	Magy. jelzáloghitelb. 4 $\frac{1}{2}$ %	101.—
	Pesti magy. ker. bank 4 $\frac{1}{2}$ %	99.—
	„ „ „ „ 4 $\frac{1}{2}$ %	101.—
500	Pesti magyar keresk. bank	1330.—
300	Egyesült f. v. takarékpénztár	1340.00
300	Magyar orsz. közp. „	865.—
1000	Pesti hazai első „	9300.00
1000	Első magy. ált. bizt. társ.	4110.00
500	Első bpesti gőzmalom r. t.	2200.00
150	Victória gőzmalom	241.—
160	Kőbányai gőztéglagyár t.	—
100	Magy. aszf. részvény társ.	302.—
20	Salgótarjáni kőszénbánya	—
400	Ganz és társa	2200.00
	Arany es. és kir.	5.84
	„ 20 frankos	9.88
	„ 20 márkás	12.18

H I R D E T É S E K.**M e g h i v á s**

a **Biharmegyei kereskedelmi-, ipar- és terményhitelbank 1895. február hó 3-ik napján délelőtt 9 órakor** saját üzleti helyiségében tartandó

XXVI. rendes közgyűlésre.

A közgyűlés napirendje:

1. Az igazgatóság jelentése az 1894. évi üzletéről és indítványai a zárszámadások, mérleg és osztalék megállapítása tárgyában.

2. A felügyelő-bizottság jelentése az igazgatóság által készített zárszámadásokról és mérlegről, valamint a nyereség felosztására vonatkozó indítványainak megvizsgálásáról.

3. Az előző tárgyak és az igazgatóság felügyelő-bizottság által kért felmentvény feletti határozathozatal.

4. Az igazgatóság jelentése a nyugdíjalap állásáról.

5. Két igazgatósági, esetleg két felügyelő-bizottsági rendes és egy póttagnak, továbbá 10 rendes- és két választmányi póttag választása.

Nagyvárad, 1895. január hó 15. napján.

Az igazgatóság.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni kívánnak felkéretnek, hogy az alapszabályok I. 2. §-a értelmében a közgyűlés napját megelőzőleg legalább egy hónappal nevékre irt részvényeiket a le nem járt szelvényekkel legkésőbb a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal a bank pénztáránál letenni sziveskedjenek. A zárszámadások és az erre vonatkozó felügyelő-bizottsági jelentés 1895. évi január 25. napjától a társulat helyiségében megtekinthetők sőt a zárszámadások tervezete a részvényesek kívánataira nyomtatott példányban előre is megküldetik.

(22) 3-2

Hirdetéseket

elvállal jutányos áron

0-11 (17)

„Tiszántúl“

kiadóhivatala:

Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA- részvénytársaság

NAGYVÁRADON, Apáczá-utca 3. szám.

Ajánlja magát a nagyérdemü közönségnek mindennemü könyvnyomdai munkák, ugmint:

Napi és heti folyóiratok, irodalmi művek, iskolai értesítők, úrlapok, rovatos ívek; továbbá diplomák, részvények, oklevelek, bizonyítványok, eljegyzési és esketési kártyák, névjegyek, gyászjelentések, báli meghívók, tánczrendek, számlák, árjegyzékek, körlevelek, jegyzői, ügyvédi és közjegyzői nyomtatványok, valamint falragaszok legizlésesebb kivitelben való előállítására, ugy fekete mint színes nyomással a legjutányosabb áron.

Raktáron tart egyházi nyomtatványokat, u. m.: **Kereszteltek, Egybekeltek és Megholtak** anyakönyve, ezeknek kivonati ívei, **Templomszámadási ívek, Bevétel- és Kiadás, Alapítványi jelentések, stb. stb.**

Megrendeléseket elfogad a nyomda üzletvezetője.

A nyomda egészen ujonnan a legdivatosabb és legizlésesebb betűkkel, valamint légszeszmotorral van felszerelve és elsőrendü munkaerők fölött rendelkezik.

Mindezeknél fogva vagyunk bátor vállalatunkat a t. cz. közönség szives pártfogásába ajánlani és maradunk

Nagyvárad, 1894, deczember hóban

kiváló tisztelettel

**a Szent László-nyomda-
részvénytársaság.**

(5) 0-17

— **Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.** —